

31 Ağustos 2013 tarihinde Derneğimiz ve Bafra Ticaret Borsası organizasyonu ile bölgede ki firmalarla TMO yetkililerinin de katıldığı hasat öncesi değerlendirme toplantısı yapılmıştır. Toplantı Öncesi Metro Holding'e bağlı Bafra Pirinç Fabrikası PDD Yönetim Kurulu üyelerimiz ziyaret etmiştir. Ziyaret esnasında Metro Holding Yönetim Kurulu Üyesi Sn.Fatih Öztürk ve Bafra Pirinç Fabrikası İşletme ortağı Sn.Muzaffer Şahin eşlik etmişlerdir.

Toplantıda Derneğimiz Yönetim Kurulu Başkanı Sn.Birol KOCAMAN ve Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Hüseyin Orta konuşma yapmıştır.

Sn.Kocaman'ın toplantı konuşması aşağıda sunulmaktadır;

“Yeni yönetim olarak çeltik sektörünü ve üyelerimizi ilgilendiren sorunların çözümü konusunda neler yapılabileceğini değerlendirdik ve sorunların çözümü hususunda bir yol haritası belirledik. Bunları aşağıda sizlere detaylı olarak açıklayacağım.

Ancak ilk etapta çeltik hasatının yaklaşması nedeniyle ilgili Kamu Kurum ve kuruluşları, borsalar, sanayiciler ve üretici birliklerinin katılımıyla çeltik üretiminin % 72'sinin gerçekleştirildiği Marmara Bölgesi ve yine üretimin % 20'sinin gerçekleştirildiği Karadeniz bölgesinde toplantı yapılmasının faydalı olacağını düşündük. Toplantılarımızın ilkini 24 Ağustos'ta geniş bir katılımı Gonen'de gerçekleştirdik. İkincisini ise bu gün Bafra'da gerçekleştiriyoruz. Katılımınız için tekrar teşekkür ediyorum.

Değerli katılımcılar,

Türkiye çeltik üretimi son yıllarda önemli gelişmeler sağlamıştır. 2000 yılında 58 bin ha alanda 350 bin ton üretim gerçekleşmişken, 2012 yılında 120 bin ha alanda 860.000 ton olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında da ayın seviyelerde yani 850.000 ton civarında tahmin edilmektedir.

Üretim miktarının bu seviyede artışında; ekim alanlarındaki artış yanında yapılan ıslah çalışmaları sonucunda yeni çeşitlerin geliştirilmesi ve mevcut çeşitlerin verimlerinin yükseltilmesi, üreticilerimizin ekim yöntemleri ve mücadele konusunda modernize olmaları, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın verdiği prim ve diğer destekler ile TMO Genel Müdürlüğünün alım politikaları, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığının ithalat, ihracat ve ticaret politikaları ile sanayicilerimizin alım yöntemleri etkili olmuştur.

Dolayısıyla üretici, ıslahçı, Devletimiz ve Sanayicilerimizin birlikteliği sonucunda 2000 yılında 350 bin ton olan çeltik üretimi 2012 yılında 2,5 kat artarak 860 bin tona ulaşmıştır. Bu durum hepimiz için gurur duyulacak bir konu olup başta ilgili Bakanlıklarımız olmak üzere ıslahçılarımıza, üreticilerimize ve sanayicilerimize Yönetim Kurulu adına çok teşekkür ediyorum. İnşallah bu birliktelik ve Devletimizin desteğiyle çeltik üretimimizi daha da artırarak, ithalatçı pozisyonumuzu ihracatçı konumuna çevireceğimize inanıyorum.

Bildiğiniz üzere Türkiye, çeltik ve pirinçte ithalatçı bir ülkedir. Ancak yukarıda belirttiğim gibi çeltik üretiminin artması ve yurt dışı fiyatlarının da yükselmesi sonucu yerli çeltik ve ithal çeltik fiyatlarındaki makasın daralmasıyla birlikte ithalat azalmıştır.

Ayrıca son yıllarda ithalattaki çeltik oranı önemli miktarda artmış, pirinç oranı azalmıştır. Örneğin; 2007 yılındaki çeltik ithalatımız 5.500 ton, pirinç ithalatımız 185.000 ton iken, 2012 yılında çeltik ithalatı 227.300 ton, pirinç ithalatı ise 25.100 ton olarak gerçekleşmiştir. Yani pirinç ithalatı ile çeltik ithalatı yer değiştirmiş durumdadır. Bu durumun izah edilebilir çeşitli gerekçeleri mutlaka vardır. Bunlara girmek istemiyorum ama sonuç itibarıyla pirinç ithalatı azalırken çeltik ithalatının artmasıyla birlikte pirinç sanayicimizin işleme kapasitesi ve istihdam artmış, kırık pirinç, kepek gibi yan ürünler ülke içinde kalmıştır. Bu sevindirici bir gelişme olup, PDD olarak arz açığımızın pirinç yerine çeltik ithalatıyla karşılanmasından yanayız.

Diğer yandan Dahilde İşleme Rejimi kapsamında pirinç ihracatımızda önemli gelişmeler yaşanmıştır. Yıllara göre pirinç ihracat miktarlarına baktığımızda;

Pirinç İhracatı	(Ton)
2007	954
2008	7.702
2009	19.796
2010	51.050
2011	90.153
2012	97.953

Ton olarak gerçekleşmiştir.

Görüldüğü üzere 2012 yılında rekor seviyede ihracat gerçekleştirilmiş olup Ülkemi adına sevindirici bir duruma gelinmiştir. PDD olarak pirinç ihracatımızın, sanayicilerimizin ve üreticilerimizin menfaatine olduğu bilinciyle, artırılması yönünde ki katkılarımız artarak devam edecektir.

Değerli katılımcılar,

Üretim ve ihracattaki bu olumlu gelişmeler yanında sektörümüzün önemli sorunları olduğunu hepimiz biliyoruz. PDD olarak bu sorunları ortaya koymak ve çözümü için de ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üreticiler, üretici birlikleri, sulama birlikleri ve borsalarla işbirliğimizi geliştirerek sürdürmeye kararlıyız.

Burada şunu belirtmek isterim ki PDD olarak bu konudaki misyonumuz; sorunların tespiti, çözüm geliştirilmesi, önerilerimizin sunulması ve gerekirse yapıcı eleştirilerimizin yapılması için siz paydaşlarımızla işbirliği içerisinde olmak ve sonuç almak için güç birliği oluşturmaktır.

Bu anlamda sektörümüzün sorunları ve çözüm önerilerimizi sizinle paylaşmak isterim.

1. Çeltik ve Pirinçte farklı KDV uygulaması.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nda KDV oranı; çeltikte %1; pirinç, kırık pirinç ve kepekte % 8, çeltik kabuğunda ise %18 oranına uygulanacağı ifade edilmektedir.

Kanun gereğince, hammadde olan çeltik KDV'sinin % 1, mamul madde olan pirinç KDV oranının % 8 olarak uygulanması sanayicilerimizi zor durumda bırakmakta, rekabeti bozucu etki oluşturmakta ve devletimizi vergi kaybına uğratmaktadır.

PDD olarak tahminlerimize göre 860.000 ton çeltik karşılığı elde edilen 528.000 ton pirincin % 35 oranında yani 185.000 tonu % 8 KDV uygulaması nedeniyle kayıt dışı işlem görmektedir.

Bunun sonucunda da çeltik, pirinç ve yan ürünlerinde ; stopaj kaybı, KDV kaybı ve kurumlar vergisi kaybı sonucunda Devletimizin toplam vergi kaybı 61 milyon TL'ye ulaşmaktadır.

Bu nedenle; kayıt dışı satışa ve haksız rekabete engel olacağı düşüncesiyle pirincin toptan satışında uygulanan % 8 KDV oranının un, bulgur, bakliyat ve diğer gıda ürünlerinde olduğu gibi %1'e indirilmesini, perakende satışında ise % 8 olarak devam ettirilmesini pirinç sanayicileri olarak talep etmekteyiz.

Bu kapsamda yeni yönetim olarak, Başbakan Yardımcısı M.Ali Şahin, Gıda ve Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın M.Mehdi EKER, Tarım Komisyonu başkanı Sayın İbrahim YİĞİT ve Maliye Bakan Yardımcısı Sayın Abdullah CANTİMUR'u ziyaret ederek bu talebimizi rapor halinde ilettik.

Akabinde Maliye Bakan Yardımcısı Sayın Abdullah Erdem CANTİMUR'u değişik tarihlerde iki kez daha ziyaret ettik ve sorunun çözümü konusunda son derece ümitlendik. Ben sorunun çözümü konusunda verdiği destek ile bize gösterdiği ilgi ve alakadan dolayı huzurlarınızda sayın bakanımıza sonsuz teşekkür ediyor, sektörümüzün bu hasat dönemi içerisinde dört gözle hayırlı haber beklediğini ifade etmek isterim.

2. Pirinçe ilgili kamuoyundaki olumsuz bakışın değiştirilmesi ve tüketicinin artırılmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Bu anlamda tüketicilerin pirince bakışıyla ilgili bir PİAR araştırması yapılarak, araştırma sonuçlarına göre kamu spotu oluşturulması ve reklam filmi yaptırılması konusunda çalışmalara başladık.

Bu kapsamda yaptırılacak kamu spotunun Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca yayınlanması konusunda sayın M.Mehdi EKER'le yaptığımız görüşmenin olumlu geçtiğini

ve bu konuda bize destek vereceklerini ifade ettiğini belirtmek isterim. Verdiği destekten dolayı sayın bakanımıza teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili olarak TMO koordinasyonunda PIAR araştırmasına yönelik çalışmalarımız devam etmekte olup sonuçlarına göre kamu spotu oluşturularak TV'lere yayımlanmasına çalışılacaktır.

3. Girdi Fiyatlarının Yüksek Olması

Ülkemizde çeltik üretiminde kullanılan, motorin, elektrik, gübre ve kimyasal ilaçlar gibi temel girdiler ABD, Mısır, Tayland, İtalya, Arjantin ve Uruguay gibi ülkelerin fiyatları ile karşılaştığımızda, oldukça yüksektir. Bu da ülkemizde üretim maliyetini arttırmaktadır.

Çeltik üretimi, sertifikalı tohum kullanımı ve yapılan desteklerle desteklenmektedir. Prim ve diğer destek miktarının artırılması çeltik üretiminin daha da arttırılmasına önemli katkı sağlayacaktır.

PDD olarak çeltik üretim maliyetlerinin düşürülmesine yönelik olarak üretici birlikleri, sulama birlikleri ve ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde çalışmalar yapılmasının faydalı olacağını düşünmekteyiz.

4. Farklı çeşit pirinçlerin karıştırılarak satış yapılması,

Piyasada düşük kaliteli pirinçleri daha yüksek fiyatla satabilmek için yüksek kaliteli pirinçler ile karıştırılması önemli bir sorun olarak görülmektedir.

Bu konuda biz sanayiciler ve paketlemeciler mutlaka yürürlükteki Pirinç Tebliği'ne göre hareket etmeliyiz. PDD olarak tüketimin artırılması ve haksız rekabetin önlenmesi bakımından bu konuyu çok önemsiyoruz ve oto kontrolün sağlanması konusunda gerekli çalışmaları başlatmayı düşünüyoruz.

5. Çeltikte lisanslı depoculuğa geçilmelidir.

Bilindiği üzere ülkemizde buğday, bakliyat, zeytin, pamuk, fındık gibi ürünlerde lisanslı depoculuk faaliyeti başlamış olup henüz çeltikte faaliyete geçirilememiştir. Üretici ve sanayicilerimizin depolama ve finansman ihtiyaçlarını önemli ölçüde giderecek olan bu sisteme yöresel borsalar ile sanayicilerimizin ortaklığıyla bir an önce geçilmesini temenni ediyor ve PDD olarak bu konuda her türlü destek ve işbirliğine hazır olduğumuzu ifade etmek isteriz.

Yukarıda belirttiğim hususlar yanında PDD yönetim kurulu olarak;

- WEB sayfamızı daha etkin bir şekilde kullanarak kamuoyunu faaliyetlerimizle ilgili bilgilendirmeye yönelik çalışmalar yapmayı planlıyoruz.
- En azından 3 ayda bir olmak üzere, derneğimiz tarafından bir dergi veya bröşür bastırılarak sektör, üretici birlikleri, üreticiler, basın, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve borsalara ulaştırmayı düşünüyoruz.

- Üyelerimiz, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üretici birlikleri, sulama birlikleri ve üreticilerimizle diyalogumuzu daha da geliştirilerek, gerekirse bir çatı altında örgütlenerek sorunlarımızın çözümü konusunda daha etkin bir kamuoyu oluşturabileceğimizi düşünüyoruz. Bu anlamda görüş ve önerilerinizi bekliyoruz.

Değerli katılımcılar,

Belirttiğim tüm hususların yerine getirilebilmesi için tüm sanayicilerimizin Derneğimize üye olması ve daha güçlü güçlü olmamız gerekmektedir. Bu nedenle üye olmayan tüm sanayicilerimizi üye olmaya davet ediyor ve tüm üyelerimizin yönetim kuruluna destek olmalarını rica ediyorum.

Değerli katılımcılar,

Sözlerimin sonuna gelirken kısaca Dünya ve Ülkemizde çeltik ve pirinç piyasalarıyla ilgili görüşlerimi paylaşmak isterim.

Ağustos ayı verilerine göre 2012 yılında 469 milyon ton olarak gerçekleşen dünya pirinç üretiminin 2013 yılında 476 ton olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2012 yılına 468 milyon ton olarak gerçekleşen tüketim miktarının ise 6 milyon ton artışla 474 milyon ton, devir stoklarının ise 109 milyon ton olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

2012 yılına göre 7 milyon tonluk üretim artışının Çin ve Hindistan'daki artışlardan kaynaklandığı ifade edilmektedir.

Bu gün itibariyle ABD çeltik fiyatı 500 dolar/ton, Rusya çeltik fiyatı ise 410 dolar/ton'dur. Çeltikte uygulanan % 34 gümrük vergisi oranı göz önünde bulundurulduğunda ithal ürünün yerli çeltiğe alternatif olamayacağını düşünüyorum.

Türkiye'de ise yukarıda belirttiğim gibi 2013 yılında 850.000 ton çeltik üretimi beklemekteyiz. Bu da 510.000 ton pirince tekabül etmekte olup tüketim ihtiyacımızın 650.000 ton civarında olduğu kabul edilirse 140.000 ton arz açığı tahmin edilmektedir. Hasat öncesinde önemli miktarda devir stoku olmadığını tahmin etmekteyiz.

Çeltik hasatı bu günlerde başlamış olup başlangıç fiyatları 1.300 tl/ton seviyelerinde seyretmektedir. Dolayısıyla TMO geçen yılki fiyatı ve bu yıl diğer ürünlere yaptığı fiyat artışları göz önünde bulundurulduğunda bu aşamada müdahale fiyatı açıklamaya gerek olmadığını düşünmekteyiz.

Ancak hasatın yoğunlaşmasıyla birlikte fiyatların düşmesi halinde TMO'nun gerekli tedbirleri alması gerektiğini düşünüyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle katılımlarınız için tekrar teşekkür eder, saygılar sunarım.

Sn.Orta'da toplantıda sektörle ilgili görüşlerini dile getirmiş, konuşma metni aşağıda sunulmaktadır.

Çeltik hasatının başladığı bu günlerde, sular şehri bereketli topraklara sahip Bafra ovamızda çeltik sektörünün sorunlarının değerlendirileceği bu toplantıya teşriflerinizden dolayı teşekkür ediyor, hoş geldiniz diyorum.

Öncelikle Pirinç Değirmencileri Derneği yeni yönetim kurulu üyesi olarak yeni yönetim kuruluna başarılar diliyor, bir önceki yönetim kuruluna da çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Değerli misafirler,

Hepinizin bildiği gibi Dünya genelinde 730 milyon tonluk üretimle çeltik, insanımızın en temel besin maddelerinden biri olarak önemini korumaya devam etmektedir. Hatırlanacağı üzere geçmiş yıllarda bazı ülkelerde pirinç yokluğunda önemli olaylar yaşanmış, Ülkemizde de günlerce kamuoyunu meşgul etmişti. Bu olaylar gerçekten sektörümüzün ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Nihai noktada mamul madde olarak tüketicilere sunulan pirincin bu noktaya gelmesinde üretimi en zor ürünlerden olması nedeniyle üreticilerin, akabinde ise çeltiği işleyen sanayicilerimizin saygı duyulması gereken emekleri bulunmaktadır.

Dolayısıyla biz sanayiciler ve üreticiler sektörün yaşaması ve gelişmesi anlamında sürekli işbirliği içerisinde olmamız gerekmekte, karşılıklı menfaatlerimizi korumamız gerektiğini düşünmekteyim. Bu açıdan yeni hasat sezonunun sanayici ve üreticilerimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Değerli katılımcılar,

Yeni yönetim olarak sektörümüzün sorunlarını ele aldık değerlendirdik ve çözüm üretmek üzere çalışmalara başladık. Çözüme kavuşturulması gereken en önemli sorun olarak KDV uygulamasını görüyoruz. Bu nedenle müsademizle bu konuya biraz değinmek istiyorum.

Hepimiz biliyoruz ki yıllardır her toplantıda konuşmacılar KDV sorununu gündeme getirmişlerdir. Ancak Ankaraya bir türlü tamamen haklı olduğumuz bu konu tam olarak anlatılamamıştır. Bizler bu sorunumuzu artık daha doğru noktalara daha analıdır şekilde aktarmaya başladık. Ve diyoruz ki, KDV neden % 1 e düşmelidir.

Çünkü çeltikte % 1, pirinçte % 8 olarak uygulanan KDV oranı,

- 1- Kayıt dışılığa yol açmaktadır,
- 2- Haksız rekabete yol açmaktadır,
- 3- Bakliyat, bulgur, un gibi tüm temel gıda maddelerinde % 1 uygulanmaktadır.

Bütün kuru gıdada uygulanan KDV oranı aynıdır. Tacirler arası % 1, nihai tüketicide, perakende satışta % 8 tahsil edilmektedir. Pirinçte de talebimiz aynıdır. Devletimizin bu uygulamadan asla bir kaybı söz konusu olmayacak, hatta artış olacaktır. Daha önce pirinçin muadili olan kuru gıdaların KDV oranları da % 8'di, pirinç hariç % 1'e indirildi. En son 2011 yılında bulgur da % 1'e indirildi. Tek pirinç % 8 de kaldı.

Bu nedenle biz sanayiciler olarak diğer ürünlerde olduğu gibi pirinçteki KDV oranının % 8'den % 1'e indirilmesini ısrarla talep etmekteyiz. Konuyu daha detaylı ve teknik olarak Yönetim Kurulu Başkanımız gündeme getirecektir, ben çok detaya inmek istemiyorum. Yönetim olarak ilgili Bakanlıklarla görüştük. Özellikle Maliye Bakan Yardımcısı Sayın Abdullah Erdem CANTİMUR'u ziyaretimizde ben sorunun çözümü konusunda çok ümitlendim. Huzurlarınızda kendisine çok teşekkür ediyorum ve inşallah en yakın zamanda iyi haberler bekliyoruz.

Bizlere vermiş olduğu en umut mesaj ise sizler sektörümüzde kayıtdışılık var, adaletsizlik var bunu düzeltin diye bize geldiniz. Bizlerinde size dinlemek ve konuyu çözmek görevidir. Şeklinde buyurmuşlardır.

Değerli katılımcılar,

Bir de şu konuya değinmek isterim ki, kamuoyunda pirinçle ilgili olumsuz görüşler gerçekten bizi rahatsız edecek düzeye ulaşmıştır. Hep birlikte, özellikle üretici birliklerinin de bu konuda destekleri önemli, bu olumsuz anlayışı düzelterek çalışmalar içinde olmamız lazım. Dayanışmamız lazım diye düşünüyorum. Çünkü tüketimi düşen bir ürünün değerinin de düşmesi kaçınılmazdır. Dolayısıyla bu da üretimin düşmesi, üreticinin mağdur olması, sanayicilerimizin mağdur olması anlamına gelmektedir.

2002 yılında çeltik üretimi 350 bin tondan 2012 yılında devletimizin de katkılarıyla 900 bin tona ulaşmıştır. Bu seviyelere gelen üretimi daha ilerilere taşımak hepimizin ortak derdi olmalıdır. Bu nedenle PDD olarak gerekli çalışmaları başlattığımızı bilmenizi isterim.

Değerli misafirler,

Bildiğiniz üzere bu günlerde bölgemizde çeltik hasatı başlamıştır. Ben konuyla ilgili bir değerlendirme yaparak sözlerime son vermek istiyorum.

Hasat öncesinde piyasada önemli miktarda çeltik stoku kalmadığını düşünmekteyiz. Üretiminde inşallah geçen yıl seviyelerinde 850.000 ton civarında gerçekleşeceğini tahmin ediyorum. Yurt dışı fiyatları ve sanayicilerimizin çeltik ihtiyacı göz önünde bulundurulduğunda piyasalarda çok olumsuzluk yaşanmayacağını tahmin ediyorum. Ancak hasat yoğunluğuyla birlikte sanayicilerimizin finansman sıkıntısına bağlı olarak muhtemel fiyat düşüşlerinde TMO'nun devreye girmesi üreticilerimiz açısından iyi olacaktır. Geçmiş yıllarda olduğu gibi TMO'nun piyasayı takip ederek gerekli tedbirleri alacağını düşünüyorum.”